

1. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. $5 * 0,15 = 0,75$ óra = $5 * 3$ pont = 15 pont.)

1a) Milyen részekből épülnek fel a könyvvizsgálati standardok? Mi a tartalma az első és az utolsó résznek?

A könyvvizsgálati standardok a következő részekből épülnek fel:

- **Bevezetés:** információt tartalmazhat az adott standard céljára, hatókörére és tárgyára vonatkozóan, továbbá általánosságban bemutathatja a könyvvizsgálónak és másoknak azokat a felelősségeit, amelyeknek az összefüggésében az adott standardot létrehozták.
- **Célok.**
- **Fogalmak**
- **Követelmények**
- **Alkalmazási és egyéb magyarázó anyagok:** ezek a részek magyarázzák, hogy egy adott követelményt hogyan kell érteni, és példákat mutathatnak be olyan eljárásokra, amelyek adott körülmények között a követelményeknek való megfelelés érdekében megfelelőek lehetnek. Az alkalmazási és egyéb magyarázó anyagok nem írnak elő többletkövetelményeket és ennek megfelelően a „szükséges”, és a „hat/het” kifejezéseket alkalmazzák.

1b) Mi a különbség a megítélés szerinti és a kivetített hibás állítás között?

A **megítélés szerinti hibás állítások** a vezetés számviteli becslésekre vonatkozó, könyvvizsgáló által ésszerűtlennek tekintett megítéléseiből vagy a könyvvizsgáló által nem megfelelőnek tekintett számviteli politikák kiválasztásából vagy alkalmazásából származó eltérések.

A **kivetített hibás állítások** a könyvvizsgálónak a sokaságokban található hibás állításokkal kapcsolatos legjobb becslése, beleértve a könyvvizsgálati mintákban azonosított hibás állításoknak a mintavétel alapjául szolgáló teljes sokaságokra való kivetítését.

1c) Milyen korlátai vannak az abszolút bizonyosságnak?

Az abszolút bizonyosság korlátai:

- a gazdasági folyamatokban érvényesülő törvényszerűségek tendencia jellege és magas szubjektivitás tartalma;
- tesztelés alkalmazása;
- bármely számviteli és belső ellenőrzési rendszer működésének belső korlátjai;
- a könyvvizsgálati bizonyítékok meggyőző (és nem döntő) volta;
- a könyvvizsgáló által ellenőrizendő dokumentációk összeállítására vonatkozó szabályrendszerek értelmezéséből, félreérthetőségéből és különféle magyarázatából fakadó szubjektivizmus.

1d) Mikor szükséges módosítani az átfogó könyvvizsgálati stratégiát és a könyvvizsgálati tervet?

Az átfogó könyvvizsgálati stratégiát és a könyvvizsgálati tervet, akkor szükséges módosítani, ha:

- az azonosított hibás állítások jellege és előfordulásuk körülményei azt jelzik, hogy létezhetnek más hibás állítások, amelyek a könyvvizsgálat során összegyűjtött hibás állításokkal összevonva lényegesek lehetnek, vagy
- a könyvvizsgálat során összegyűjtött hibás állítások együttesen megközelítik a 320. témaszámú Nemzetközi Könyvvizsgálati Standarddal összhangban meghatározott lényegességet.

1e) Soroljon fel néhány ellenérvet az EU új, 2013/34. számú számveteli irányelvének alábbi kijelentésével szemben!

„A kisvállalkozások éves pénzügyi kimutatásaira nem célszerű könyvvizsgálati kötelezettséget előírni, mivel az jelentős adminisztratív terhet jelenthet a vállalkozások e kategóriájára számára, és számos kisvállalkozás esetében ugyanazok a személyek egyszerre részvényesek és vezető tisztségviselők is, ezért csak korlátozott mértékben van szükség harmadik személyek általi garanciára a pénzügyi kimutatásokkal kapcsolatban.”

Tévedés nem célszerűnek nevezni a könyvvizsgálati kötelezettség előírását a kisvállalkozásoknál. Tévedés a könyvvizsgálatot adminisztratív tehernek nevezni (maximum pénzügyi teher), mivel olyanokat ellenőriz, aminek meg kell lennie, be kell tartani. Nem versenyt korlátoz, hanem ellenkezőleg, növeli a cég versenyképességét. A harmadik személy érdeke, hogy a beszámoló adatai valósak legyenek, mert hamisítással, csalással versenyelőnyhöz juthat, megtéveszthet, kárt okozhat.

2. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. $3 * 0,4 \text{ óra} = 1,2 \text{ óra} = 3 * 8 \text{ pont} = 24 \text{ pont.}$)

2a) Állítson össze egy könyvvizsgálati munkaprogramot a Pénzeszközök könyvvizsgálatával kapcsolatosan!

Ügyfél neve:	Dátum:
Fordulónap:	Készítette:
Kockázatbecslési eljárások	
Ellenőrzési rendszerek tesztelése	
Elemző eljárások	Állítások
1. A tárgyévben elszámolt növekedések és csökkenések indokai, jogcímenkénti összehasonlítása az előző évekkel, jelentős eltérések magyarázata.	E, L, T
Adatok tesztelése	
1. Az analitika összehasonlítása a főkönyvvel	E, T, É
2. A pénzeszközök nyitó egyenlegeinek ellenőrzése	E, T
3. Pénzkezelési szabályzat előírásainak áttekintése, betartásuk ellenőrzése	E, T
4. Szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartása. A pénzeszközökkel kapcsolatos bizonylatok kitöltésének formai és tartalmi előírásai. A pénzmozgások késedelem nélkül, egyidejű könyvelésének ellenőrzése	E, T
5. Készpénzállomány egyezősége a pénztárjelentéssel. Váratlan rovincsolás. A befizetések és a kifizetések szabályszerűségének és jogosságának (utalványozások) ellenőrzése. A készpénz megfelelő védelmének biztosítása (páncélszekrény).	L, T
6. Banki egyenlegközlők, visszaigazolások	E, L, T
7. Lekötött bankszámlák szerződése, kamatelhatárolása, átsorolásai	E, L, T, I
8. Devizaszámláknál és valutapénztárnál alkalmazott árfolyamok ellenőrzése aktiváláskor, befolyáskor, átutaláskor, forintra váltáskor, más devizanemre vagy valutára váltáskor, átsoroláskor, év végén.	É, P, B
9. Csekk fedezettségének ellenőrzése. Negatív egyenlegű bankszámlák átsorolása a kötelezettségek közé	L, T, B
10. Egyéb eljárások: szakmailag megfelelően képzett munkavállaló végzi-e a pénzkezelést	
A területen feltárt hibás állításokat felvezették a nem helyesbített hibás állítások összesítő lapjára.	

A területen feltárt rendszerbeli gyengeségeket felvezették a Vezetői levél pontok összesítő lapjára.
A területen kijelölt eljárásokat teljes körűen elvégezték.
A területen elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szereztek az összes releváns állítás tekintetében.
A fenti könyvvizsgálati célok megvalósultak/nem valósultak meg.

Rövidítések:

E – Előfordulás	É – Értékelés, felosztás
L – Létezés	P – Pontosság
T – Teljesség	B – Besorolás, érthetőség, bemutatás
JK – Jogok és kötelemények	I – Időbeli elhatárolás

2b) Jelölje, hogy az alábbi megállapítások melyike kapcsolódik a 210., 230., 240., 450., 560., 580., 706. és a 805. témaszámú könyvvizsgálati standard(ok) valamelyikéhez!

Könyvvizsgálói feladatok	Téma-számok
1. A könyvvizsgáló csak az eredménykimutatás könyvvizsgálatára kapott megbízást.	805
2. A végleges könyvvizsgálati dosszié összeállításának befejezése után a könyvvizsgálónak semmilyen jellegű könyvvizsgálati bizonyítékot nem szabad törölnie vagy eltávolítania a megőrzési időszak lejártá előtt.	230
3. A könyvvizsgálónak azonosítania kell minden, a pénzügyi kimutatások fordulónapja és a könyvvizsgálói jelentés dátuma között bekövetkezett olyan eseményt, amely a pénzügyi kimutatások módosítását vagy az azokban való közzétételt igényli.	560
4. A könyvvizsgáló szükségesnek tarthatja, hogy a jelentésében olyan kérdésekre is kitérjen, amelyek a felhasználók számára fontos lehet.	706
5. Ha a könyvvizsgáló olyan különleges körülményeket észlel, amelyek kérdésessé teszik a könyvvizsgálat végrehajtását, akkor mérlegelnie kell visszalépését a megbízásától.	240
6. A könyvvizsgálónak írásbeli nyilatkozatot kell kérnie a vezetéstől.	580
7. A könyvvizsgálónak a könyvvizsgálat során össze kell gyűjteni azonosított hibás állításokat.	450
8. A könyvvizsgálónak meg kell szereznie a vezetés egyetértését arra vonatkozóan, hogy elismeri és érti, hogy felelős a pénzügyi kimutatásoknak a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretekkel összhangban történő elkészítéséért.	210

2c) Melyek a könyvvizsgálói hivatás magatartási szabályai a kamara etikai szabályzata szerint és mi azok lényege?

Általános szabályok

A könyvvizsgálónak a könyvvizsgálatot a standardok szerint dokumentáltan kell végeznie.

A könyvvizsgáló köteles részt venni a kamarai tagokra előírt továbbképzésen.

A könyvvizsgáló köteles figyelemmel kísérni a megbízó tevékenységét, és tájékozódni a lényeges üzleti eseményekről.

A könyvvizsgálónak álláspontját az ügyfeleivel szemben szakmai érveléssel, tárgyilagosan, határozottan és udvariasan kell képviselnie.

A könyvvizsgáló köteles bejelenteni, ha vele szemben büntetőeljárás indult, illetve ha büntetőeljárás keretében vele szemben vádat emeltek.

A könyvvizsgáló köteles az alapszabályban, a kamara valamely egyéb szabályzatában vagy az elnökség által jóváhagyott határozatban előírt adatszolgáltatásra.

A könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló társaság köteles együttműködni és segíteni az etikai bizottságnak az etikai szabályok megtartására irányuló ellenőrzését, valamint a minőség-ellenőrzését végző könyvvizsgáló munkáját.

Függetlenség: a könyvvizsgáló független személy, akit könyvvizsgálói tevékenysége során megbízza vagy foglalkoztatója nem utasíthat, és nem befolyásolhat, számára csak elvi szakmai kérdésekben adhat eligazítást.

Összeférhetetlenség: nem végezhet olyan tevékenységet, amely veszélyezteti a független könyvvizsgálói vélemény kialakítását, a kötelezettségek betartását, korlátozná tárgyilagosságát, függetlenségét, befolyásolná szakmai meggyőződését. Ha a könyvvizsgáló a könyvvizsgálat mellett egyéb szolgáltatásokat is nyújt az ügyfélnek, akkor ügyelnie kell arra, hogy a szakmai szolgáltatás során ne vegyen át vezetői feladatokat, és ne hozzon az igazgatóság, a vezetőség felelősségi körébe tartozó vezetői döntéseket. Nem vállalhat el olyan megbízást, amelyhez nem rendelkezik kellő ismeretekkel, gyakorlati tapasztalattal, vagy ha a kellő ismeretet, tapasztalatot szakértő bevonásával sem tudja pótolni.

Titoktartás: a tudomására jutott információkat köteles bizalmasan kezelni, saját vagy harmadik fél előnyére nem használhatja fel, és a felhasználás látszatát is kerülnie kell. A könyvvizsgálói titoktartási kötelezettség alól csak az ügyfél, és csak írásban adhat felmentést.

Hirdetés, ajánlattétel: másokat nem minősít, nem dicséri túl magát, nem ébreszthet indokolatlan várakozásokat, nem tartalmazhat félrevezető, megtévesztő információkat.

Ügyféllel szembeni magatartás: hivatáshoz méltó, határozott, nyílt, egyenes, szakszerű.

Együttműködés a könyvvizsgálók között: korrekt, együttműködő, kollegiális.

3. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. $3 * 0,6$ óra = 1,8 óra = $3 * 12$ pont = 36 pont.)

3b) Önt bízták meg egy konszolidálásba bevont – anyavállalatnak nem minősülő – „Megy a szekér” Kft. 2013. évi éves beszámolójának könyvvizsgálatával. A vállalkozás alábbiakban megadott eljárásairól állapítsa meg, hogy elfogadható-e vagy sem! A „Nem elfogadható” választását indokolja is meg!

Alkalmazott eljárás, módszer	Elfogadható	Nem fogadható el
1. A kft. egyszerűsített éves beszámolót állított össze.	X	
2. Bár árukészleteiről év közben sem mennyiségi, sem értékbeni nyilvántartást nem vezet, a leltározást mégis az üzleti év mérlegfordulónapját megelőző negyedévben végezte el.		X
3. A tárgy év során 20 000 eFt terven felüli értékcsökkenést számolt el a folyamatban lévő beruházásai után.	X	
4. Év közben áttért forintos könyvvezetésről devizásra.		X
5. A részesedések között mutatja ki azt az üzletrészt, amelyhez úgy jutott hozzá, hogy a tárgyévben 2 500 eFt-ért megvásárolta egy 3 000 eFt jegyzett tőkéjű és - 500 eFt saját tőkéjű kft. 100%-át.		X
6. Képzése utáni 3. évben kivezette a negatív üzleti vagy cégértéket, mert az alapjául szolgáló részesedést időközben értékesítette.	X	
7. A társaság a finanszírozási cash flow-ban mutatja ki a bevont saját részvény, üzletrész névértékét.		X
8. Tőzsdén kívüli azonnali ügyletként mutatja ki a társaság a deviza-ügyletkötést követő két munkanapon belül teljesített értékpapír csereügyletet.	X	

9. A tőke megfelelőségének vizsgálatakor a társaság figyelmen kívül hagyta a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek év végi átértékelése miatt elszámolt összevont árfolyamveszteséget.	X	
10. Egyéb bevételként számolta el a társaság a hat hónappal a beszerzése után értékesített tesztautót.		X
11. A kiegészítő mellékletben nem indokolta a társaság a negatív üzleti vagy cégérték 5 évnél hosszabb idő alatti leírását.		X
12. Függő kötelezettségek között mutatja ki a társaság a határidős adásvételi ügyleteit.		X

A nem elfogadható válaszok indokolása

- A társaság csak akkor leltározhatott volna a IV. (vagy a fordulónapot követő I.) negyedévben, ha árukészletéről év közben mennyiségi és értéki nyilvántartást vezet.
- Év közben csak a devizakülföldi társaság térhet át forintról devizás könyvvizetésre. Más társaságnak csak a fordulónapon van erre lehetősége.
- Helyesen a tartós részesedéseinek értéke nulla, mivel annak a cégnek a saját tőkéje, amelyhez az üzletrészek kapcsolódnak negatív. Ki kell viszont mutatni a vételárat üzleti vagy cégértékként.
- Nem a névértékét, hanem a visszavásárlási (nyilvántartás szerinti) értékét kell itt kimutatni.
- Nem tárgyi eszközként, hanem áruként kell nyilvántartani, ezért az értékesítéskor kapott bevétel nettó árbevétel lesz. (A könyv szerinti érték pedig elábé.)
- Öt évnél hosszabb idő alatt is leírható a negatív üzleti vagy cégérték, de akkor azt meg kell indokolni a kiegészítő mellékletben.
- A határidős adásvételi ügylet biztos (jövőbeni) kötelezettségnek számít.

3b) Milyen gazdasági események és milyen egyéb, járulékos körülmények vethetik fel a pénzmosás megtörténtének lehetőségét? Kérjük, mindegyiket röviden értelmezze is!

Pénzmosás megtörténtének lehetőségét felvethető gazdasági események

- Fiktív bevételi tételek.** Fiktív a bevételnek számít az a bevétel, ami mögött nem áll teljesítmény. Erre lehet következtetni például abból, ha az ügyfélnél nincs nyoma olyan gazdaságilag ésszerű ráfordításnak, mely a bevételi tételt életszerűvé tenné. Ilyennek lehet értékelni azt az esetet is, ha az ügyfél bizonyos ráfordítási tételek elszámolásának mellőzésére utasítja könyvelőjét. Pl.: szolgáltatás nyújtása az alapvető eszközök, munkaerő megléte nélkül; áru eladás korábbi beszerzés nélkül, vagy irreálisan magas áron, esetleg költségek nélkül (szállítás, raktározás stb.).
- Túlszámlázások.** Ekkor az ügyfél feltűnően értékaránytalan (gyakran több tízszeres) haszonnal közvetít bizonyos termékeket, szolgáltatásokat. El kell határolni azonban ezt az extraprofit azon esetétől, amikor valami nagyon ritka termék vagy szolgáltatás valamely különleges tulajdonságánál fogva éri a beszerzési érték sokszorosát a vevőnek, vagy amelyhez járulékos kiadások kapcsolódnak az ügyfélnél (pl. felkutatás, restaurálás). Általában nem túlszámlázás a különleges szaktudást magában foglaló szolgáltatás sem. Ilyen esetben a kapcsolódó költségek vizsgálata általában nem ad információt a pénzmosásra. Azonban, ha megállapítható, hogy az ügyfél az értékesített szolgáltatáshoz nem rendelkezik kellő felkészültséggel, vagy nem áll vele szemben igénybe vett (közvetített) alvállalkozó (közreműködő), akkor fiktív bevételi tételként felmerülhet a pénzmosás.
- Ésszerűtlen végleges pénzeszköz átvétel.** A végleges pénzeszköz átadás akkor keltheti fel az átvevőnél a pénzmosás megtörténtének lehetőségét, ha az egyéb körülmények alapján nem található ennek ésszerű indoka. Például, ha az átvevő egyébként nyereséges, pénze is van, és nem tervez új, forrásait meghaladó tevékenységet, nem törekszik bankhitelre.

4. **Ésszerűtlen tagi kölcsönök felvétele.** A tagi kölcsön, mint ideiglenes jellegű pénz átadás akkor vetheti fel a kölcsönt felvevőnél a pénzmosás megtörténtének lehetőségét, ha az egyéb körülmények alapján nem található ennek ésszerű indoka. Például, ha az átvevő egyébként nyereséges, pénze is van, és nem tervez új, forrásait meghaladó tevékenységet, nem törekszik bankkölcsön felvételére. Felvetheti a pénzmosás megtörténtének lehetőségét a rendszeres, indokolhatatlan tagi kölcsön felvétele különösen akkor, ha annak visszafizetésére láthatóan nem törekszik sem az adós ügyfél, sem annak tulajdonosa, mert a pénzt más úton továbbítja (például aránytalanul olcsó áron eladott termékekkel, vagy más nyilvánvalóan veszteséges tevékenységgel), és ezáltal a kölcsön visszafizetésére nyilvánvalóan nincs is esély.
5. **Kötelezettségről a jogosult az ügyfél javára egyoldalúan lemond.** Ezeknél az eseteknél az ügyfél valamilyen (általában bevétellel kapcsolatban keletkezett) kötelezettségének megfizetésétől mentesül úgy, hogy annak nincs látható, ésszerű indoka. A lemondás a jogosult egyoldalú jognyilatkozata, mely ellenszolgáltatás nélküli. A beszámítás (kompenzáció) nem ilyen művelet, mert ott ellenszolgáltatásként a jogosult is lemond valamely követeléséről.
6. **Pénz átfolyatás.** Ez olyan tevékenység, amikor az ügyfél nyilvánvalóan csak közvetít anélkül, hogy bármiféle hozzáadott értéket termelne. Ezzel a pénzmosási út nyújtása érhető el. Felderítése nagyon nehéz és csak szélsőséges esetekben van rá mód. Erre utaló jel lehet például, ha egy ügyfél úgy játszik közvetítő kereskedői szerepet, hogy maga köti meg az ügyleteket, de az adott áru megegyező beszerzési és eladási árán kívül nincs más kiadása, bevétele: tevékenysége a számlázásra és a beérkező számlák befogadására korlátozódik.
7. **Ésszerűen nem indokolható tőkeműveletek.** E körbe azok a rövid határidőn belül lezajló tőkeműveletek tartozhatnak, melyek az ügyfél gazdálkodásával és egyéb szempontok alapján (pl. adóoptimalizálás) nem indokolhatóak. Ilyen lehet például egy új tulajdonos nagy összegű tőkeemelése, majd ezen üzlet rész rövid időn belül történő értékesítése, majd szintén rövid időn belüli tőkeleszállítással történő pénzkivonás úgy, hogy ezen műveletsornak nem lelhető ésszerű indoka. Fokozza a pénzmosás megtörténtének lehetőségére utaló jelleget, ha az egyes szereplőket a szolgáltató nem tudja azonosítani, illetve ha az ügyletsorozat indokát előtte nem fedik fel. Általában azonban tőkemozgások nem utalnak pénzmosásra.
8. **Szokatlan és indokolatlan nagy összegű készpénzbevételek.** Általában a készpénzműveletek teljesen legálisak, tehát pusztán attól, hogy valamely gazdálkodó készpénzbevételekre tesz szert, még nem követ el szabálytalanságot. A pénzmosás megtörténtének lehetősége akkor vethető fel, ha e nagyobb összegű bevételek szokatlanok az adott tevékenységnél, illetve, ha egyéb ésszerű indok ezekre nincs.
9. **Leltári többletek.** Ha egy gazdálkodónál anélkül tapasztalhatók rendszeresen, nagy összegű leltári többletek, hogy annak okai meghatározásra kerültek volna, illetve ezen okok ésszerűek lennének, ezen körülmények utalhatnak pénzmosásra főleg akkor, ha ezen leltári többletek nincsenek összefüggésben a vállalkozási tevékenységgel, illetve anélkül jelennek meg, hogy azokat leltár hiányok kísérnék.

Egyéb (járulékos) körülmények, melyek a pénzmosás megtörténtének lehetőségét erősíthetik

1. **Cégvezetés körülményei.** Nyilvánvalóan alkalmatlan személyek – strómanok – igénybevétele a cégvezetéshez, mint hajléktalanok stb. A szolgáltató azt tapasztalja, hogy a céget valójában nem az ügyvezetőként, és tulajdonosként megjelölt személy vezeti, helyette mások adják az utasításokat, még akkor is, ha a vezető jelen van, sőt ő kér telefonon, vagy más módon segítséget tárgyalás közben. E körülmény önmagában csak figyelemfelhívásra alkalmas.
2. **Székhely nélküli tevékenység.** Az ügyfél a könyvelőt kéri meg arra, hogy székhelyként bocsássa rendelkezésre saját irodáját, vagy a könyvelő tudomással bír arról, hogy a társaságnak a bejelentett székhelye nem létező. Ugyanúgy alkalmas a figyelemfelhívásra az a körülmény is, ha

a könyvelő székhelye indokolatlanul távoli a könyvelt cégtől, és a kapcsolatnak nincsenek előzményei sem.

3. **Tulajdonosváltáshoz** kapcsolódó hirtelen, indokolatlan növekedés a forgalomban, vagy annak irányában, melyet nem előz meg sem befektetés, sem más indok.
4. **Szokatlan tőkeműveletek.** A könyvvizsgált társaság tevékenysége, illetve tőkeműveletei eltérnek a hasonló tevékenységi körrel dolgozó társaságoktól, indokolatlanul alkalmaz készpénzműveleteket, vagy szokatlan üzleteket köt (indokolatlanul vesz igénybe ügynököt, tanulmányokért fizet ki jelentős pénzösszeget, alkalmaz külföldi közvetítőket)

3c) Mivel foglalkozik és mit ír elő a 320. témaszámú magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard?

A 320. témaszámú magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard a lényegességgel foglalkozik a könyvvizsgálat tervezésében és végrehajtásában, mely szerint a hibás állítások – beleértve a kihagyásokat is – akkor minősülnek lényegesnek, ha azok önmagukban vagy együttesen, – ésszerű várakozások szerint – befolyásolhatják a felhasználók pénzügyi kimutatások alapján hozott gazdasági döntéseit. A lényegesség megítélése az adott körülmények fényében történik, és arra a hibás állítás nagysága vagy jellege, vagy a kettő kombinációja van hatással.

A végrehajtási lényegesség a könyvvizsgáló által a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességtől alacsonyabban megállapított összeget vagy összegeket jelenti, annak érdekében, hogy megfelelően alacsony szintre csökkentse annak valószínűségét, hogy a nem helyesbített és a fel nem tárt hibás állítások összessége meghaladja a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet. Ha releváns, a végrehajtási lényegesség a könyvvizsgáló által a sajátos ügyletszámokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szinttől vagy szintektől alacsonyabban megállapított összeget vagy összegeket is jelenti.

Az átfogó könyvvizsgálati stratégia kialakításakor a könyvvizsgálónak meg kell határoznia a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet. Ha a gazdálkodó egység egyedi körülményei között van egy vagy több olyan sajátos ügyletszám, számlaegyenleg vagy közzétételek, amelyek esetében a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességtől alacsonyabb összegű hibás állítások – ésszerű várakozások szerint – befolyásolhatják a felhasználók pénzügyi kimutatások alapján hozott gazdasági döntéseit, a könyvvizsgálónak az ezen sajátos ügyletszámokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre alkalmazandó lényegességi szintet vagy szinteket is meg kell határoznia.

A gazdálkodó egység körülményeitől függően megfelelő viszonyítási alapok lehetnek a lényegesség meghatározásához a kimutatott jövedelem kategóriái, mint például az adózás előtti nyereség, az összes bevétel, a bruttó nyereség és az összes ráfordítás, az összes saját tőke vagy a nettó eszközérték. A választott viszonyítási alapra vonatkoztatandó százalékos arány meghatározása szakmai megítélés alapján történik. Kapcsolat van a százalékos arány és a választott viszonyítási alap között, oly módon, hogy magasabb százalékos arányban lehet a lényegességet meghatározni a nettó viszonyítási alapokra (pl. saját tőke, adózás előtti eredmény), mint a bruttó viszonyítási alapokra (pl. mérlegfőösszeg, nettó árbevétel).

A könyvvizsgálónak meg kell határoznia a végrehajtási lényegességet annak céljából, hogy felbecsülje a lényeges hibás állítás kockázatait, és meghatározza a további könyvvizsgálati eljárások jellegét, ütemezését és terjedelmét.

Amikor a könyvvizsgáló meghatározza, hogy a nem helyesbített hibás állítások önmagukban vagy együttesen lényegesek-e, akkor az alábbiakat kell mérlegelnie:

- a hibás állítások nagyságát és jellegét, mind az egyes ügyletszámok, számlaegyenlegek vagy közzétételek, mind pedig a pénzügyi kimutatások egésze vonatkozásában, valamint az előfordulásuk adott körülményeit;
- a korábbi időszakokra vonatkozó nem helyesbített hibás állítások hatását a releváns ügyletszámokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre, valamint a pénzügyi kimutatások egészére.

A könyvvizsgálónak módosítania kell a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegességet (és ha releváns, a sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szintet vagy szinteket) abban az esetben, ha a könyvvizsgálat során olyan információ jut tudomására, amely arra készítette volna a könyvvizsgálót, hogy eredetileg egy eltérő összeget (vagy összegeket) határozzon meg.

Ha a könyvvizsgáló arra a következtetésre jut, hogy a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozóan az eredetileg meghatározottól alacsonyabb lényegesség (és ha releváns, a sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozóan a kezdetben meghatározottól alacsonyabb lényegességi szint vagy szintek) a megfelelő, a könyvvizsgálónak meg kell határoznia azt, hogy szükséges-e módosítani a végrehajtási lényegességet és hogy a további könyvvizsgálati eljárások jellege, ütemezése és terjedelme továbbra is megfelelő-e.

A könyvvizsgálónak a könyvvizsgálati dokumentációba bele kell foglalnia az alábbi összegeket és a meghatározásuk során figyelembe vett tényezőket:

- a pénzügyi kimutatások egészére vonatkozó lényegesség;
- ha releváns, a sajátos ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szint vagy szintek;
- a végrehajtási lényegesség; és
- a fentiek bármely módosítása a könyvvizsgálat előrehaladtával.

A könyvvizsgálónak a könyvvizsgálat során azonosítania kell és össze kell gyűjtenie az egyértelműen elhanyagolható (a lényegtelen más, mint a nem lényeges), a tényszerűen, a megítélés szerint, valamint kivetített hibás állításokat, és azok alapján el kell döntenie, hogy szükséges-e módosítani az átfogó könyvvizsgálati stratégiát és a könyvvizsgálati tervet.

Ha a könyvvizsgáló kérésére a vezetés megvizsgálta egy ügyletsoportot, számlaegyenleget vagy közzétételt, és helyesbített feltárt hibás állításokat, a könyvvizsgálónak további könyvvizsgálati eljárásokat kell végrehajtania annak meghatározása céljából, hogy maradtak-e hibás állítások.

A könyvvizsgálónak időben kommunikálnia kell a vezetés megfelelő szintje felé a könyvvizsgálat során összegyűjtött valamennyi hibás állítást, kivéve, ha ezt jogszabály vagy szabályozás tiltja. A könyvvizsgálónak fel kell kérnie a vezetést ezeknek a hibás állításoknak a helyesbítésére.

Ha a vezetés nem hajlandó helyesbíteni a könyvvizsgáló által kommunikált néhány vagy valamennyi hibás állítást, a könyvvizsgálónak meg kell ismernie a vezetés arra vonatkozó indokait, hogy miért nem végzi el a helyesbítéseket, és ezt az ismeretet figyelembe kell vennie annak értékelésekor, hogy a pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz-e lényeges hibás állítást.

A nem helyesbített hibás állítások hatásának értékelése előtt a könyvvizsgálónak felül kell vizsgálnia a lényegességet annak megerősítése érdekében, hogy az megfelelő marad-e a gazdálkodó egység tényleges pénzügyi eredményeinek összefüggésében.

A könyvvizsgálónak meg kell határoznia, hogy a nem helyesbített hibás állítások önmagukban vagy együttesen lényegesek-e. Ennek meghatározása során a könyvvizsgálónak mérlegelnie kell:

- a hibás állítások nagyságát és jellegét, mind az egyes ügyletsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek, mind pedig a pénzügyi kimutatások egésze vonatkozásában, valamint az előfordulásuk adott körülményeit, továbbá
- a korábbi időszakokra vonatkozó nem helyesbített hibás állítások hatását a releváns ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre, valamint a pénzügyi kimutatások egészére.

A könyvvizsgálónak kommunikálnia kell az irányítással megbízott személyek felé a nem helyesbített hibás állításokat és azt a hatást, amelyet azok önmagukban vagy együttesen gyakorolhatnak a könyvvizsgálói jelentésben szereplő véleményre, kivéve, ha ezt jogszabály vagy szabályozás tiltja. A könyvvizsgáló kommunikációjának önmagukban kell azonosítania a lényeges nem helyesbített hibás állításokat. A könyvvizsgálónak kérnie kell, hogy helyesbítsék a nem helyesbített hibás állításokat.

A könyvvizsgálónak az irányítással megbízott személyek felé is kommunikálnia kell a korábbi időszakokra vonatkozó nem helyesbített hibás állítások hatását a releváns ügyletsoportokra, számlaegyenlegekre vagy közzétételekre, valamint a pénzügyi kimutatások egészére.

A könyvvizsgálónak írásbeli nyilatkozatot kell kérnie a vezetéstől és adott esetben az irányítással megbízott személyektől arra vonatkozóan, hogy meggyőződésük szerint a nem helyesbített hibás állítások hatásai önmagukban és együttesen lényegtelenek-e a pénzügyi kimutatások egésze szempontjából. Az ilyen tételek összefoglalását bele kell foglalni az írásbeli nyilatkozatba, vagy csatolni kell ahhoz.

A könyvvizsgálónak bele kell foglalnia a könyvvizsgálati dokumentációba:

- azt az összeget, amely alatt a hibás állításokat egyértelműen elhanyagolhatónak tekintenék
- a könyvvizsgálat során összegyűjtött valamennyi hibás állítást, valamint hogy azokat helyesbítették-e, továbbá
- a könyvvizsgáló arra vonatkozó következtetését, hogy a nem helyesbített hibás állítások önmagukban vagy együttesen lényegesek-e, valamint ennek a következtetésnek az alapját.

4. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. 0,8 óra = 4 * 4 pont = 16 pont.)

Milyen könyvvizsgálói jelentést adna ki az alább leírt tényállások esetében? Válaszát röviden indokolja, és ha szükséges, fogalmazza meg a minősítést indokoló szakaszt! A lényegességi küszöbérték legyen mind a négy feladatpontnál a mérlegfőösszeg 2 %-a, mérlegkészítés napja pedig április 15. Kérjük, azt is mutassa be, ha a könyvvizsgálónak egyéb teendője van! Az a) esetben írja le a könyvvizsgálói vélemény szövegét is!

- a) Az Ön által könyvvizsgált 800 000 eFt mérlegfőösszegű „Csendélet” Kft.-nél megállapította, hogy a szállítói folyószámla analitika fordulónapi záró egyenlege 40 000 eFt-tal alacsonyabb, mint a szállítókkal szembeni kötelezettségek főkönyvi értéke a fordulónapon. Ennek oka, hogy a folyószámlában a számlák a beérkezés dátumának megfelelő időszakban jelennek meg, miközben a főkönyvben a számlán szereplő teljesítés időszakában. Az eltérést a január elején beérkezett, decemberi teljesítésű számlák okozzák.

Ezen kívül kft. a 2012. évi egyszerűsített éves beszámolója mérlegébe 22 000 eFt beszerzési értéken állította be azon készleteit, amelyek a fordulónap előtt bekövetkezett káresemény miatt megsérültek, és a fordulónap és a mérlegkészítés napja között 2 000 eFt-ért értékesítette.

Az első tényállás nem minősül hibának, ezért minősítés nélküli véleményt lehetett volna kiadni. Viszont a készleteinél a bekövetkezett káresemény miatt el kellett volna számolnia 10 000 eFt értékvesztést. Mivel a társaság nem számolt el értékvesztést, azért véleményeltérés esete forog fenn, melynek a hatása lényeges, de nem átfogó, s e miatt korlátozott véleményt kell kiadni.

Korlátozott vélemény alapja

A társaság a mérlegében 22 000 eFt értékben mutat ki olyan készleteket, amelyek a tárgyév fordulónapja előtt bekövetkezett káresemény miatt megsérültek, és amelyeket a társaság a következő évben, a mérlegkészítés előtt 2 000 eFt-ért értékesített. Ezen készletek után a társaság a tárgyévben nem számolt el értékvesztést. Véleményünk szerint a készletekre 20 000 eFt értékvesztést kellett volna elszámolni. Ennek megfelelően a készletek értékét 20 000 eFt-tal csökkenteni, az egyéb ráfordítások értékét pedig 20 000 eFt-tal növelni kellene.

Korlátozott vélemény

A könyvvizsgálat során a „Csendélet” Kft. egyszerűsített éves beszámolóját, annak részeit és tételeit, azok könyvelési és bizonylati alátámasztását az érvényes nemzeti könyvvizsgálati standardokban foglaltak szerint felülvizsgáltam, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztem arról, hogy az egyszerűsített éves beszámolót, a korlátozott vélemény alapja szakaszban ismertetett ténynek az egyszerűsített éves beszámolóra gyakorolt hatásai kivételével, a számviteli törvényben foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el. Véleményem szerint az egyszerűsített éves beszámoló a fenti korlátozással a „Csendélet” Kft. 20X1. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

- b) Az Ön által könyvvizsgált 600 000 eFt mérlegfőösszegű „Zavaros” Kft. valamennyi eredeti számviteli bizonylata a NAV-nál van egy folyamatban lévő adóhatósági ellenőrzés miatt. A könyvvizsgálatra vonatkozó megbízási szerződés alapján a mai napi kell a könyvvizsgálatot befejeznie és a könyvvizsgálói jelentést kibocsátania. A társaság vezetése a kizárólag a

könyvviteli szoftverben rendelkezésre álló adatok alapján nem tudta összeállítani az éves beszámolót.

Mivel nem készült beszámoló, ezért jelentés sem adható ki, de egy vezetői levélben a tényállást rögzítenie kell a könyvvizsgálónak. A kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység határidőre történő elvégzését akadályozó körülményt megbízójának a megbízási szerződésben vállalt határidő lejárta előtt legalább 30 nappal – ha az akadályozó körülmény később keletkezett, annak bekövetkeztétől számított 3 munkanapon belül – köteles bejelenteni.

(Fogadjuk el azt a megoldást is, ha a hallgató véleménynyilvánítás visszautasítást tartja helyesnek, mert nem tudott elegendő és megfelelő bizonyítékot szerezni és ez a korlátozás átfogónak minősül. Lásd 705. standard A 10. pontját.)

- c) Az Ön által könyvvizsgált 300 000 eFt mérlegfőösszegű „Égő” Kft. által a fordulónapon végrehajtott készletleltár teljes dokumentációja a következő év márciusában bekövetkezett tüzeset miatt megsemmisült. A társaság a megsemmisülés előtt feldolgozta a leltárdokumentumokat, azaz azokat kiértékelte és a készletek (árúk) ez alapján számított értékét a könyvekben megjelenítette. A társaság a készletekről folyamatos mennyiségi és értékbeli nyilvántartást nem vezet. Ön a leltárfelvételen jelen volt, a leltárfelvétel megbízhatóságával kapcsolatosan nem tett megállapításokat, azonban a könyvvizsgálat céljára a leltározás során az Ön által ellenőrzött leltárdokumentáció jelentős része nem áll a rendelkezésére, azaz a leltárdokumentációt nem tudta összevetni a készleteknek a fordulónapi könyv szerinti mennyiségével. A könyvvizsgálatra vonatkozó megbízási szerződés alapján a mai napon kell a könyvvizsgálatot befejeznie és a könyvvizsgálói jelentést kibocsátania a társaság vezetése által a könyvviteli szoftverben rendelkezésre álló adatok alapján összeállított éves beszámolóról. Az áruk a mérlegfőösszeg 10%-át teszik ki.

A készletek mennyiségének helyességéről a megsemmisült dokumentáció miatt nem lehet meggyőződni. Az elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyíték szerzésére való képtelenség lehetséges hatásai az éves beszámoló szempontjából lényeges, de nem átfogónak. Ennek megfelelően korlátozott véleményt kell adni.

Korlátozott vélemény alapja

A társaság által a készletekre végzett fordulónapi fizikai leltárfelvétel bizonylatai megsemmisültek. A társaság nyilvántartási sajátosságainak tulajdoníthatóan a készletmennyiségek felől egyéb könyvvizsgálói eljárásokkal sem tudunk megbizonyosodni. Ennek következtében nem tudtuk meghatározni, hogy szükséges-e a készletek fordulónapi értékének és az eladott áruk beszerzési értéke tárgy évre vonatkozó értékének bármely helyesbítése.

- d) Ön a c) pontban említett társaság következő, 2013. évi beszámolóját vizsgálja, és a c) pontban ismertetett helyzet az előző időszak évi beszámoló Ön által végzett könyvvizsgálata során állt fenn. A következő időszakban a készletekkel kapcsolatos új megállapítást nem tett. Az előző évhez képest a következő év mérlegfőösszege és az értékesítés nettó árbevétele a tízszeresére emelkedett.

Ha az előző időszakra vonatkozó könyvvizsgálói jelentés, ahogyan azt korábban kiadták, korlátozott véleményt, a véleménynyilvánítás visszautasítását vagy ellenvéleményt tartalmazott, és a vélemény minősítését előidéző ügy nem oldódott meg, a könyvvizsgálónak minősítenie kell a tárgyidőszaki pénzügyi kimutatásokra vonatkozó véleményt. Mivel az ügy tárgyidőszaki adatokra gyakorolt lehetséges hatásai nem lényegesek, a könyvvizsgálói jelentésben a minősítés alapja bekezdésben a könyvvizsgálónak, hogy a könyvvizsgálói vélemény minősítésére a megoldatlan ügynek a

tárgyidőszaki adatoknak és az előző időszak megfelelő adatainak az összehasonlíthatóságára gyakorolt hatásai vagy lehetséges hatásai miatt került sor.

A tárgyidőszakra is korlátozott véleményt kell kiadni az ügynek a tárgyidőszaki adatok és az előző időszak megfelelő adatai összehasonlíthatóságára gyakorolt lehetséges hatása miatt.

Korlátozott vélemény alapja

A társaság által a készleteire előző és végén elvégzett fizikai leltárfelvétel bizonylatai megsemmisültek. A társaság nyilvántartási sajátosságainak tulajdoníthatóan a készletmennyiségek felől egyéb könyvvizsgálati eljárásokkal sem tudtunk megbizonyosodni. Ennek következtében nem tudtuk meghatározni, hogy szükséges-e a készletek fordulónapi értékének és az eladott áruk beszerzési értéke fordulónapra vonatkozó értékének bármely helyesbítése. Az előző évre készített éves beszámolóra vonatkozó könyvvizsgálói véleményünket ennek megfelelően korlátoztuk.

5. Feladat (Kidolgozási időigénye kb. 0,45 óra = 9 pont.)

Jelölje bekarikázással a **helyes választ!** Egy kérdésen belül csak egy jó válasz lehet. Ha ennél többet karikáz be, akkor minden többlet karikáért mínusz 1 pont levonás jár.

- 1. Az új Polgári Törvénykönyv (a 2013. évi V. törvény) melyik kifejezést nem használja a könyvvizsgálóra?**
  - a) Állandó könyvvizsgáló.
  - b) Kamarai tag könyvvizsgáló.**
  - c) Egyedi könyvvizsgáló.
  - d) Kirendelt könyvvizsgáló.
  - e) Nincs jó válasz az a-d pontok között.
- 2. Készíthet-e mikrogazdálkodói beszámolót az alábbi társaság?**
  - a) Két egymást követő üzleti évben a mérleg fordulónapján a mérlegfőösszege és az értékesítés nettó árbevétele meghaladta a 200 mFt-ot.
  - b) Jogszabály alapján könyvvizsgálatra kötelezett.
  - c) A társaságnál – tulajdonosi döntés alapján – könyvvizsgálót választottak.**
  - d) Két egymást követő üzleti évben a mérleg fordulónapján a mérlegfőösszeg és az értékesítés nettó árbevétele 150 és 200 mFt között volt és a foglalkoztatottak átlagos létszáma a 12 fő.
  - e) Nincs jó válasz az a-d pontok között.
- 3. Mely vagyonrészek értékelhetők valós piaci értéken?**
  - a) értékpapír kölcsönbevétele miatt fennálló kötelezettség.**
  - b) Tartós leányvállalati üzletrész.
  - c) Visszavásárolt saját részvény.
  - d) Árura vonatkozó leszállítási ügylet.
  - e) Nincs jó válasz az a-d pontok között.
- 4. Ki lehet egy beolvadás vagyonmérleg tervezetének könyvvizsgálója?**
  - a) Aki az elmúlt két üzleti évben csak vagyonértékelést végzett az érintett cégeknél.
  - b) Aki az elmúlt két üzleti évben állandó könyvvizsgálója volt az egyik érintett cégnek.
  - c) Aki az elmúlt két üzleti évben az érintett cégek egyikénél egy előző átalakulás végleges vagyonmérlegét könyvvizsgálta.
  - d) Aki az elmúlt két évben szüneteltető státuszban volt, és a beolvadás napján lett ismét aktív kamarai tag.
  - e) Nincs jó válasz az a-d pontok között.**

5. Mely megállapítás igaz a könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóságra?
- Önfinanszírozó.
  - Elvégzi a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgálók minőségellenőrzését.**
  - Egy hét fős bizottság.
  - Feladatai ellátásához szakértőt nem vehet igénybe.
  - Nincs jó válasz az a-d pontok között.
6. Hány darab magyar Nemzeti Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standard van hatályban?
- Ötvennél több.
  - Harmincnál kevesebb.
  - Az ezer alatti témaszámú könyvvizsgálati standardok száma negyvennél több.
  - Az egyéb szolgáltatásokra vonatkozó standardok száma tíznél kevesebb.**
  - Nincs jó válasz az a-d pontok között.
7. Mi számít a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. C. törvény szerint a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibának?
- Amikor a hiba feltárásának évében az ellenőrzések során – ugyanazon évet érintően – megállapított hibák, hibahatások eredményt, saját tőkét növelő-csökkentő értékének együttes (előjeltől független) összege meghaladja az ellenőrzött üzleti év mérlegfőösszegének 2%-át.
  - Amikor egy adott üzleti évet érintően feltárt hibák és hibahatások – eredményt, saját tőkét növelő-csökkentő – értékének együttes, előjeltől független összege meghaladja az 1 millió Ft-ot.
  - Amikor a hibák és hibahatások következtében a hiba feltárásának évét megelőző üzleti év mérlegében kimutatott saját tőke legalább 20%-kal változik.
  - Amikor egy adott üzleti évet érintően feltárt hibák és hibahatások – eredményt, saját tőkét növelő-csökkentő – értékének együttes, előjeltől független összege meghaladja a hiba elkövetésének üzleti évére vonatkozó számviteli beszámolóban kimutatott nettó árbevétel és mérlegfőösszeg 20%-át is.**
  - Nincs jó válasz az a-d pontok között.
8. Milyen határértékeken nem haladhat meg a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő az új EU-s számviteli irányelv szerinti kisvállalkozási besorolásnál?
- Mérlegfőösszeg a 350 000 eurót, nettó árbevétel a 700 000 eurót, az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 10 főt.
  - Mérlegfőösszeg a 4 000 000 eurót, nettó árbevétel a 8 000 000 eurót, az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 50 főt.**
  - Mérlegfőösszeg a 6 000 000 eurót, nettó árbevétel a 12 000 000 eurót, az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 100 főt.
  - Mérlegfőösszeg a 20 000 000 eurót, nettó árbevétel a 40 000 000 eurót, az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt.
  - Nincs jó válasz az a-d pontok között.
9. Fejlesztési tartalék terhére beszerzett tárgyi eszköz
- nem lehet használt.
  - t nem lehet négy éven belül eladni.
  - nem lehet kisértékű.
  - nem lehet befejezetlen.
  - Nincs jó válasz az a-d pontok között.**